1850. No. 87.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 29 OCTOBER.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 25 October 1850, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9,50.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 171,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitschersbrood* . . . - 171,00.

Leeuwarden, den 26 October 1850.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
Van PANHUIJS.

LONDEN, den 24 October.

Gisteren is aan het bureau van buitenl. zaken een kabinetsraad gehouden, die drie uren duurde. Dezelve had plaats naar aanleiding van Pruisens houding jegens Denemarken.

In den *Times* leest men dienaangaande het volgende: Het kabinet zoude eerst den 6 November eene bijeenkomst hebben gehouden, doch is reeds gisteren in allerijl wegens eene zaak van dringend gewigt vergaderd geweest. Het schandelijk gedrag van Pruisen in het helpen rekken van den Sleeswijk-Holsteinschen oorlog, niet slechts in spijt van een vredes-tractaat met Denemarken, maar werkelijk onder beschutting en door middel van dat tractaat, heeft tot een zeer natuurlijk, wij zouden wel mogen zeggen regtmatig gevolg geleid. De gouvernementen van Rusland en Frankrijk hebben gezamenlijk aan het gouvernement van dit land den voorslag gedaan, dat de drie mogendheden peremptoir van Pruisen zullen eischen, dat het de jongste overeenkomst met Denemarken nakome en de ondersteuning onttrekke, welke het aan de Sleeswijk-Holsteinsche armée nog steeds blijft geven. Ingeval Pruisen mogt aarzelen aan dit billijke verlangen te voldoen, zijn Rusland en Frankrijk gereed, om daaraan kracht bij te zetten, niet door eenen onvoordeeligen togt naar het betwiste gebied, maar op eene wijze, die beter strookt met hunne smaak, namelijk door eene invasie van de Pruisische-Silezische provincien aan de eene en de Rijnsche aan de andere zijde. In het eerste geval echter, vorderden zij de medewerking van Engeland in de vertoogen jegens Pruisen, zonder welks medewerking zij niet voornemens zijn voor alsnog iets te ondernemen. Het antwoord der Britsche regering kan reeds vooruit bevroed worden. Zij weigert, zich met Rusland en Frankrijk te vereenigen op die wijze, als hier is gemeld, maar stelt voor, dat de drie mogendheden, ieder afzonderlijk, bij Pruisen vertoogen zullen inleveren wegens deszelfs trouwbreuk ten aanzien van het Deensche gouvernement. Of hunne drievoudige vermaningen meer zullen baten, dan al de vroeger over deze kwestie gevoerde onderhandelingen, is eene vraag, waaromtrent wij het niet wagen eene meening te uiten.

Een artikel in den ministeriëlen *Globe* schijnt aan te duiden, dat het Britsche gouvernement zich tot het rigten van vertoogen aan Pruisen zal bepalen.

— De *Times* juicht de in Nederland genomene maatregelen omtrent de scheepvaart hoogelijk toe. Het blad zegt o. a.: »De Nederlanders zijn een volk, welks geheel bestaan vereenzelvigd is met handel, en zij bezitten in de hoogste mate de goede hoedanigheden, te gader met eenige der gebreken van den koopmansstand. Hunne uitmuntende handelschepen en zeelieden, hunne standvastigheid en vlijt, hunne rustigheid te huis en hun veerkracht buitenaf, hebben eene ongeloovelijke welvaart in het minst door de natuur begunstigde land van Europa opgestapeld; doch hunne handels-staatkunde is gekenmerkt door een overdreven naijver, door naauwe en geheime beperkingen, die tot alleenhandel oversloegen, en soms door maatregelen van onredelijk vooroordeel tegen mededingers, of door onwaardige onderwerping aan de staatkunde van hunne barbaarsche consumenten in het Oosten.''

Na de hoofdbepalingen van de jongst aangenomen scheepvaartwetten te hebben vermeld, beschouwt de *Times* die als van hoog gewigt, *eensdeels*, »omdat zij den handel van Java en de andere Nederlandsche kolonien met name die van den Oosterschen Archipel, openstellen, gewesten waarheen de nieuwste handelsondernemingen voornamelijk gerigt zijn,'' — en *anderdeels*, »omdat de krachtige mededinging van de Nederlanders en hun voorbeeld eene noodzakelijke werking op de andere zeevarende volken van Europa's vasteland moeten hebben.'' Het blad beweert, dat Java onder het gevolgde handelssysteem geleden heeft; dat Singapore en de Britsche etablissementen in de Oostelijke zeeën den Nederlanders getoond hebben, dat zij door vrije mededinging alleen hunne oude stelling in den wereldhandel kunnen handhaven; dat de opening van den handel in de Nederl. kolonien, vooral met opzigt tot de Java-suiker en het Bankatin, de »merkwaardigste en gewigtigste gevolgen zal hebben.''

Ten slotte doet het blad uitkomen, dat de afschaffing van de doorvoerregten en van de regten op den Rijn en IJsel een allergewigtigste stap zijn, »daar de Nederl. havens en de watergemeenschap op genoemde rivieren, een der hoofdwegen zijn voor het Europesche vasteland tot ontvangst van koloniale producten en ruwe stoffen. Zij zijn in gedurige, natuurlijke mededinging met Hamburg en Bremen eenerzijds, en met Antwerpen en, in zekere mate, met de havens van Frankrijk anderzijds, en zij zijn nu bijzonder gemakkelijk met de vrije havens van Engeland verbonden.'' Het blad beweert, dat op deze wijze aan Nederland een groot voordeel in de mededinging boven andere zeevarende Staten, die dezelfde vrijheid van verkeer nog niet hebben, verzekerd is.

's GRAVENHAGE, den 25 October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Dingsdag ll., is verslag uitgebragt omtrent de geloofsbrieven van de heeren *Ypeij* en *van Lynden*, nieuw benoemde leden uit de kiesdistricten Leeuwarden en Arnhem. Die leden hebben, na toegelaten te zijn, de gebruikelijke eeden afgelegd en zitting genomen.

Onder de in deze zitting ingekomen stukken behooren twee Koninklijke boodschappen ten geleide van even zoo vele wets-ontwerpen met daarbij behoorende memorien van toelichting, betrekkelijk de vaststelling der begrooting van de Algemeene Lands-drukkerij voor 1851, en het vaststellen van bepalingen omtrent het bouwen, planten en maken van andere werken binnen zekeren afstand van de vesting-werken van den Staat. Nog is door den Hoogen Raad der Nederlanden ingezonden eene lijst van aanbeveling van zes candidaten, waarop bij het opmaken eener nominatie ter vervulling der vacature in dien raad, door het aan den heer mr. *Th.* baron *van Herzeele*, op zijn verzoek, verleend eervol ontslag ontstaan, zal kunnen worden acht geslagen. Op die lijst zijn gebragt de navolgende heeren: mr. *J. A. Mutsaers*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, oud-minister van het departement voor de Zaken der Roomsch-katholijke Eeredienst en oud-kantonregter; mr. *M. Wiardi Beckman*, raadsheer in het hof van Noord-Holland; mr. *J. Crans*, raadsheer in het hof van Zuid-Holland; mr. *W. J. C. van Hasselt*, regter in de arrondissements-regtbank te Amsterdam; jhr. mr. *A. G. van Vredenburch*, officier van justitie bij de arrondissements regtbank te Middelburg, en mr. *D. J. Bijleveld*, president van de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage.

LEEUWARDEN, den 28 October.

Bij de eergisteren te Dockum plaats gehad hebbende herstemming tusschen de heeren: *E. P. Brunger*, *F. J. J. M. Mulier*, *A. Andreæ* en jhr. mr. *J. M. van Haersma de With*, zijn de heeren *E. P. Brunger* van Lieve Vrouwen-Parochie en jhr. mr. *J. M. van Haersma de With* van Metslawier, gekozen als leden voor de Provinciale Staten.

— Bij besluit van den 23 October jl., no. 74, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te benoemen bij de dienstdoende schutterij te Harlingen, tot 2den luitenant den heer *W. Ruitenga*, thans korporaal.

— Bij besluit van 10 dezer heeft Z. M. een octrooi voor 10 jaren verleend aan den heer *Louis Roulet*, en wel voor eene vernieuwe toepassing van zijne uitvinding, om het zeewater tot goed drinkbaar water te maken.

Weldra zal op een Nederlandsch oorlogs-korvet een toestel naar de uitvinding van den heer *Roulet*, op last van Z. Exc. den minister van Marine, en vervaardigd in de fabrijk van de heeren *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel*, te Amsterdam, worden geplaatst, en naar men vertrouwt, doen zien, welk belangrijk nut door deze uitvinding aan de zeevaart is bewezen.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft, krachtens art. 99, laatste zinsnede, der wet van 4 Julij jl. (*Staatsblad no.* 87), na de Gedeputeerde Staten dezer provincie te hebben gehoord, bij beschikking van den 19 dezer, op het daartoe gedaan verzoek van eenige kiesbevoegden in de grietenij Baarderadeel, met wijziging zijner beschikking van 9 Augustus jl., in het hoofd-kiesdistrict Sneek de navolgende onderkiesdistricten aangewezen:

Stad Sneek — *Sneek.*

1°. Onderkiesdistrict — *Wijmbritseradeel.*

Dorpen: Woudsend, Ypecolsga, Indijk, Smallebrugge — Hoofdplaats *Woudsend.*

2°. Onderkiesdistrict — *Wijmbritseradeel.*

Dorpen: Heeg, Idsega, Gaastmeer, Nijhuizen, Sandfirden, Oudega — Hoofdplaats *Heeg.*

3°. Onderkiesdistrict — *Wijmbritseradeel.*

Dorpen: Gauw, Oosthem, Abbega, Westhem, Wolsum, Nijland, Tjalhuizen, IJsbrechtum, Hommerts, Jutrijp, Uitwellingerga, Oppenhuizen, Offingawier, Loënga, Goënga, Scharnegoutum, Tirns, Folsgare — Hoofdplaats *Sneek.*

Stad IJlst — *IJlst.* Stad Sloten — *Sloten.* Grietenij Gaasterland — Hoofdplaats *Balk.* Stad Workum — *Workum.* Stad Hindeloopen — *Hindeloopen.* Stad Stavoren — *Stavoren.* Grietenij Hemelumer Oldephaert en Noordwolde — Hoofdplaats *Koudum.* Grietenij Haskerland — Hoofdplaats *Joure.* Grietenij Rauwerderhem — Hoofdplaats *Rauwerd.* Grietenij Hennaarderadeel — Hoofdplaats *Wommels.* Grietenij Schoterland — Hoofdplaats *Heerenveen.* Grietenij Ængwirden — Hoofdplaats *Heerenveen.* Grietenij Smallingerland — Hoofdplaats *Dragten.*

1°. Onderkiesdistrict — *Opsterland.*

Dorpen: Gorredijk, Kortezwaag, Langezwaag, Luxwold, Lippenhuizen, Terwispel, Hemrik, Wijnjeterp — Hoofdplaats *Gorredijk.*

2°. Onderkiesdistrict — *Opsterland.*

Dorpen: Beetsterzwaag, Siegerswold, Ureterp, Olterterp, Beets, Duurswold, Bakkeveen — Hoofdplaats *Beetsterzwaag.*

Grietenij Utingeradeel — Hoofdplaats *Akkrum.* Grietenij Idaarderadeel — Hoofdplaats *Grouw.*

1°. Onderkiesdistrict — *Baarderadeel.*

Dorpen: Huins, Lijons, Baard, Winsum, Oosterlittens, Britswerd — Hoofdplaats *Baard.*

2°. Onderkiesdistrict — *Baarderadeel.*

Dorpen: Jorwerd, Hijlaard, Jellum, Beers, Weidum, Mantgum, Schillaard, Oosterwierum, Wieuwerd, Bozum — Hoofdplaats *Weidum.*

Grietenij Doniawerstal — Hoofdplaats *Langweer.* Grietenij Lemsterland — Hoofdplaats *Lemmer.*

— Het *Staatsblad* no. 66 behelst het Koninklijk besluit van den 16 dezer, houdende ampliatie van dat dd. 24 Julij jongstl. (*Staatsblad no.* 82), betreffende den ijk van het oude vaatwerk. Daarbij wordt vastgesteld, dat het loon voor het op den juisten inhoud waterijken van oude vaten, behoorende aan branders en handelaren in sterke dranken, zal worden geheven naar het volgende tarief: voor vaten van

10	tot	20	kan	7½ centen.	50	tot	75	kan	25 centen.
20	»	30	»	10 »	75	»	100	»	27½ »
30	»	40	»	15 »	100	»	150	»	30 »
40	»	50	»	20 »	150	»	200	»	37½ »

— Bij arresten van den Hoogen Raad der Nederlanden, dd. 22 October 1850, zijn, met verwerping van het ingestelde beroep in cassatie, de personen van *v. d. P.*, te Goënga en consorten, op nieuw ter zake de hen ten laste gelegde overtreding van de bekende Reglementen omtrent de besmettelijke Longziekte onder het Rundvee in deze Provincie, van alle regtsvervolging ontslagen, en diensvolgens als nu bij hoogst gewijsde van de tegen hun ingebragte beschuldiging ontheven, met veroordeeling van den Staat in de kosten van alle instantien.

— Van Delfshaven wordt van den 21 dezer het volgende medegedeeld:

»Onze geliefde leeraar, Ds. *H. L. Vinke*, naar Leeuwarden zullende vertrekken, predikte Zondag avond zijn afscheid voor eene uiterst talrijke schare, wordende, toen hij aan de hand van zijnen ambtgenoot en vriend, en vergezeld door eene commissie uit den kerkeraad, het kerkgebouw binnen trad, door de gemeente ontvangen met het zingen van Ps. 121 vs. 4, terwijl Z. Eerw. tot tekstwoord koos Filipp. 2 vs. 1 en de vier eerste woorden van het 2de vers. Met diepe aandoening zien wij den algemeen geachten leeraar henen gaan, wien onze beste wenschen vergezellen.''

— Bij de memorie van toelichting, gevoegd bij het dezer dagen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend wets-ontwerp, tot verhooging van de bij de wet van Maart 1839 tot droogmaken van het Haarlemmer Meer beschikbaar gestelde som van acht millioen, met een bedrag van *f* 1,916,244,80 — wordt eene geschiedenis der onderneming, het overzigt der werken, de uitzigten op de geheele voltooijing, de toestand van het fonds tot waarborg van het genegotieerd kapitaal, en de uitgaven ter zake van de droogmaking gedaan en nog te doen, medegedeeld. Daaruit blijk o. a. dat de commissie met de invoering der onderneming belast, den 4 Junij 1839 hare werkzaamheden heeft begonnen; dat na een aantal onteigeningen en voorbereidende werkzaamheden, den 5 Mei 1840 de eerste spade is gestoken, en dat, hoewel reeds in 1843 de ringdijk voltooid was, de noodzakelijkheid om zich met het Hoogheemraadschap van Rijnland te verstaan, heeft te weeggebragt, dat de geheele afsluiting van het Meer niet vóór Mei 1848 heeft kunnen plaats hebben. De stand van het water, hetwelk eene gemiddelde diepte had van 4 el, stond destijds, bij de aanvang van de werking van het pompwerktuig *de Leeghwater* op 65 N. duimen onder A. P., en is door de mede in werking gebragte pomp-werktuigen *de Lijnden*, in December 1848 en *de Cruquius* in April 1849, tot September ll. gebragt op 2 el 87 duim onder A. P. (volgens de opgave van Oct. ll. op 2 el 98 duim onder A. P.), en liggen reeds uitgestrekte boorden droog, zoo dat bij *de Lijnden* een geheele oude weg, met een aantal funderingen van gebouwen, bruggenhoofden en molens is bloot gekomen, terwijl het uitzigt bestaat, dat de uitmaling van het Meer in 1851 zal zijn afgeloopen; dat, zonder onvoorziene tegenspoeden, de verkaveling, dat is, de geheele voltooijing der onderneming, in den loop van 1854 zal zijn tot stand gebragt, rekenende de commissie, dat vóór het begin der aflossing in 1855, 16,650 bunder, à *f* 200 het bunder *f* 3,330,000 opbrengende, zullen zijn te gelde gemaakt.

— De *Amsterdamsche Courant* deelt een belangrijk door de Kamer van Koophandel en Fabrijken te Amsterdam, aan Z. M. den Koning ingediend adres mede, waarin de noodzakelijkheid betoogd wordt, van de verbinding van den Rijn Spoorweg met de Duitsche Spoorwegen, zoo wel in het welbegrepen belang des Vaderlands, als in dat van den handel gebiedend noodig, wil Nederland niet verder aan zijne Duitsche naburen vervreemden en tevens een billijk aandeel in de levering van Koloniale producten, ten behoeve van de consumptie daar te lande, blijven behouden.

— De *Drentsche Courant* meldt uit Meppel, dd. 24 October, dat bij een bakker aldaar reeds een valsch nieuw 10 cent-stukje ontvangen is. Het is van de echte stukken te onderscheiden door den klank en door den rand, welke laatste niet goed aan elkander geplet is.

— Men leest in *de Indiër*:

»Wij vernemen van goederliand, dat op Java belangrijke proeven zijn geno-

men in hoe ver het bekende stelsel van *Melsens* betreffende eene verbeterde bereiding van suiker in Indië met goeden uitslag zou kunnen worden toegepast. Deze proeven zijn bij uitnemendheid gelukt, en spoedig mag men het oogenblik te gemoet zien dat dit stelsel, volledig op Java ingevoerd, in deze gewigtige industrie eene belangrijke omkeering zal brengen, welke het suikerproduct van Java zoo al niet verdubbelt, althans aanzienlijk zal vermeerderen."

— Men klaagt in Frankrijk zeer over de koude. In den nacht van den 24 dezer is er tusschen Beaugency en Blois eene groote hoeveelheid sneeuw gevallen. De wegen waren geheel bedekt met eene laag, welke hier en daar eene dikte van twee duim had. — Men kent aldaar geen voorbeeld van eenen zoo vroegtijdigen winter.

HARLINGEN, den 24 October.

Door den kerkeraad der Herv. Gemeente alhier, is uit het vroeger opgegeven twaalftal van Predikanten het volgend zestal opgemaakt, aldus gesteld naar Alphabetische orde: DD. *H. van Berkum*, te Stiens; *V. F. J. Boonacker*, te Enkhuizen; *G. Flieringa*, te Menaldum; *A. J. P. Oort*, te Broek in Waterland; *W. J. O. Sluiter*, te Zalk, en *W. C. v. d. Zwaag*, te Dronrijp.

DELFSHAVEN, den 21 October.

Door den kerkeraad der Herv. Gemeente alhier, is heden uit het vroeger opgegeven twaalftal van Predikanten de volgende nominatie geformeerd: Zestal, DD. *G. Barger*, te Vreeland; *J. J. du Sart*, te Kamerik; *A. Fockema*, te Hiaure; *D. Gildemeester*, te Ophemert; *B. ter Haar Romeny*, te Eemnes-Binnen, en *J. C. Verhoeff*, te Sluis. Drietal, *Barger*, *Gildemeester* en *Verhoeff*.

De LONGZIEKTE onder het RUNDVEE en de Provinciale Verordeningen tot wering der verspreiding van dezelve, onpartijdig beschouwd.

Het doel van verwaarborging is, in den regel, de bestendiging van onze bezittingen, die een gedeelte van het nationaal vermogen uitmaken, en daarom reeds is alle verwaarborging of verzekering aanbevelenswaardig; maar geene is echter zoo noodzakelijk als de verwaarborging van het rundvee, vooral daar alwaar de veefokkerij de hoofdbron van het bestaan, ja als het ware een volksbestaan uitmaakt, en geene verwaarborging is echter meer moeijelijk, dan deze, dewijl men hierbij het verlies der waarde vergoeden moet van door besmettelijke ziekte aangetast rundvee.

Ieder, die met de theorie van waarborg en verzekering eenigzins bekend is, zal hiervan, vooral als wij hem op de volgende omstandigheden wijzen, overtuigd kunnen zijn.

Eene goede verzekering beveelt zich gewoonlijk aan door de volgende vier punten, te weten:

1°. Minkostbare administratie;

2°. Evenredig drukkende contributien of inlagen, gegrond op het onmiddelijk belang, dat iederen deelhebber bij de verzekering heeft;

3°. Door goede policie, en

4°. Door soliditeit.

Wij zullen dezelve punt voor punt beschouwen.

1°. Hoe komt men aan eene minkostbare administratie bij eene verwaarborging van rundvee tegen longziekte?

Immers, om het aanwezen der longziekte bij een rund te constateren, wordt de verklaring van eenen Veearts, als het resultaat van zijn onderzoek, vereischt, en voor de waardering van hetzelve is men twee vertrouwde en deskundige schatters noodig, om eene getrouwe tauxatie te verkrijgen, dan slechts is nog maar het rund ziek verklaard en gewaardeerd.

De diensten van deze personen moeten zoodanig worden beloond, dat deze zich, op de eerste aanschrijving, daartoe laten vinden.

Zoo dit ziek verklaard en gewaardeerd rund nu verkoopwaarde heeft, dient deze toch in vermindering der schadevergoeding te worden gebezigd, en, komt men kosteloos aan het zuiver bedrag dezer verkoopwaarde? Neen, de verkoop van het vleesch, het smeer, de huid, enz., eischt onkosten en accijns, die niet te vermijden zijn, als men de hoogstmogelijke opbrengst van deze producten voor het fonds wenscht te maken; heeft echter dit rund geene verkoopwaarde, op welke wijze zal men dan daarmede in kosteloozen zin handelen, zonder het algemeen nut van de wering der verspreiding der ziekte en besmetting te verwaarloozen?

Men zette deze bijzonderheid tot eene berekening, zoo zuinig mogelijk, over één rund, uit een.

Hiermede is echter niet alles geëindigd; — ter verkrijging van eene goede statistiek, van eene administratie als deze, b. v. tot een 1000 tal alzoo behandelde runderen, worden voorzeker vereischt: drukloonen, materieel, schrijfloonen en registerwerk, benevens porten en andere kosten, terwijl men ook geenszins aan eene schaal van omslag of contributie kosteloos gekomen is, noch naar dien schaal de contributien kosteloos doet invorderen, en eindelijk, de handhaving van de policie bij de door ziekte aangetastte en verdachte runderen vordert ook hare kosten; men zal toch deze hoogst aangelegene zaak, de policie, niet willen voorbij zien, want, als ieder met besmettend vee zou kunnen handelen naar willekeur, zou men te regte luide om bescherming van het regt van eigendom roepen, aangezien de gevaren zich met de ziekte verspreiden.

In het *Stiermarksche*, bij *Tirol*, (*Middel Oostenrijk*) zijn, in den voorleden winter van de 14,425 runderen 7501 stuks, door de veeziekte weggerukt; zou men bij zulk eene verwoesting niet directelijk op eene goede policie bedacht zijn? Ja, zonder eene goede policie, is het niet mogelijk eene goede zaak daar te stellen, en deze heeft weder hare onvermijdelijke kosten. Alzoo is eene minkostbare administratie voor eene verwaarborging van vee bijna niet denkbaar.

2°. Eene tweede moeijelijkheid vinden wij in den omslag of in de vaste Contributie; immers, deze behoort, voor iederen deelhebber, met zijn belang bij de verzekering in een juist tegenwigt te zijn.

Hoe of het basis van Omslag of Contributie ook zij, men behoort daarop toch te letten.

a. dat de Veehouder bij het verlies van zijn vee ook tevens het gemaak verliest, iets, wat bijna onherstelbaar is, want (en dit is een afzonderlijk punt tevens) *b.* wil hij in het gemaak blijven door aankoop van nieuw Vee, hij deze runderen in besmette kudden of stallen moet plaatsen, en aan de kracht der besmetting moet bloot stellen, als, aan eenen keurproef.

Men kan hier dadelijk zien, dat het uiterst moeijelijk is, bij de schaal van Contributie in zoodanige progressieve gevallen, die dagelijks moeten voorkomen, te voorzien, en dadelijk merken, dat het hier geene schalen van levensverzekeringen geldt die op wiskundige tabellen van de wijzen: *Labotto, van Swinderen*, en anderen, gegrondt kunnen worden, noch die van brandverzekeringen, die op de ervaringen van eene halve eeuw berusten, maar dat het hier eene verzekering van ziek rundvee geldt, dat door zijne organieke beweging, besmetting en verspreiding van die veroorzaakt, van rundvee, waarvan het verlies een verlies is, dat groot wordt, naar mate de bijkomende omstandigheden het groot maken, en welk verlies bijna op geene gezonde schaal te verwaarborgen is.

3°. Policie, of maatregelen van voorzorg en de handhaving van die.

In *Stiermark*, zoo wij boven zeiden, is ll. winter de helft van het aanwezige rundvee weggerukt, wie zal nu bij eene besmettelijke ziekte, die zich aldaar heeft uitgebreid tot eene zoodanige sterfte, niet op maatregelen van voorzorg bedacht zijn, in een Gewest, waarin, naar de prijzen van voorleden herfst, voor eene waarde van nagenoeg *f* 9,200,000.00 aan rundvee voorhanden is, wie zal dan niet, zelfs bij zwakke Policie, de bescherming van het regt van eigendom, ieder bij de Grondwet gewaarborgd, eischen? en, waarin bestaat die waarborging van het regt van eigendom, bij de Grondwet bedoeld, anders, dan in de handhaving van eene strenge Policie?

De wekelijksche Publicatien van HH. Ged. Staten doen ons zien, dat de longziekte nog steeds zich hier en daar vertoont, terwijl in de Grietenij *Hemelumer Oldephaert en Noordwolde*, naar ik hoor, bij een 3 à 4tal boeren, wiens weiden aan elkander belendende zijn, sedert een paar maanden, een 40tal runderen aangetast en gedood is, bij de verspreiding van het vee in de weiden zulk eene aansteeking ontwarende doet het dezen veehouders, en ieder, die daarbij belangt heeft, regtens bedacht zijn voor het vee op de stallen, alwaar het meer opgehoopt, en meer aan de kracht van de aansteeking en verspreiding der ziekte blootgesteld is.

4°. De soliditeit is eene gunstige voorwaarde bij elke verzekering, maar moeijelijk bij eene Veeverzekering tegen de gevaren van besmettelijke longziekte; dit springt dadelijk in het oog, als wij terug zien op het gebeurde in *Stiermark*, in den vorigen winter; bijaldien den deelhebber in den Veewaarborg de helft van zijnen Veestapel verkiest, door eene besmettelijke ziekte, verliest hij meer, veel meer dan een tweede der waarde van zijnen stal, want hij verliest ook het halve gemaak, dat hij niet zonder vernieuwd gevaar weder herstellen kan; [illegible] hij deze helft van zijnen veestapel, ten gevolge van brand verloor, zou het [illegible] zich tot de helft der waarde kunnen bepalen; want hij ware in staat, [illegible] nieuw gevaar, het verlorene aan te vullen en te herstellen; zoo dus eene [illegible] zekering alleen uit deelhebbers bestaat dat veehouders zijn, is het niet mogelijk dat in het ergste geval de vergoeding op eene behoorlijke wijze geschieden [illegible] op eene wijze, waarbij, zoowel de verzekering als den deelhebber kan blijven bestaan, en waarbij het doel eener verwaarborging bereikt wordt.

Met het vorenstaande hebben wij getracht aan te toonen, hoe moeijelijk het is, aan den eisch van een goed te noemen Veewaarborg te voldoen; toetsen wij nu deze noodzakelijke omstandigheden aan de bestaande inrigtingen van Onderlingen waarborg, in hoeverre die verzekeringen dan nog goed te noemen zijn, dan verkrijgen wij nimmer een gunstig resultaat, eene overtuiging, dat die in geenen deele zoo bruikbaar zijn, als men die wil doen doorgaan.

Beschouwen wij evenwel de provinciale reglementen en verordeningen, ten dezen, dan vinden wij, dat die, door eene ruime ondervinding, bij een bijna jaarlijks wederkeeren der besmettelijke ziekte onder het vee, noodig bevonden, van tijd tot tijd verbeterd wordende, den veehouder groote voordeelen aanbieden, en voor de maatschappij heilzaam werkende zaken kunnen bevatten.

Immers zijn toch bij die provinciale reglementen, voordeelen voor den veehouder aangebragt, door dien men den land- of grondeigenaar, als belanghebbende bij het bestaan blijven van den Landman, mede contribuabel stelt, zoodat alhier niet slechts den Veehouder door den Veehouder, maar ook door een ander deel des volks productief geassureerd wordt; terwijl wij in het provinciaal reglement van policie, in tijd van nood, voordeelen zien, die aller goedkeuring eischen; — want, wat wil men met eene policie eener Onderlinge Verzekering, wat met maatregelen van Voorzorg, die van kracht ontbloot zijn, om naar behooren te kunnen werken.

Neen, het Gewestelijk Bestuur heeft, onzes inziens, den bal niet mis geslagen, maar een verdienstelijk werk verrigt, toen het de provinciale verordeningen, thans in vigeur, opwierp en in werking bragt, vooral, als die verordeningen voortaan worden gezuiverd van de leemten en gebreken, die de ondervinding bij het gebruik heeft doen kennen.

Meent den bouwboer daarmede gedrukt te zijn, om dat men ook zijn misgewas niet assureert, wij willen ons aan zijne meening niet storen, aangezien wij dagelijks ondervinden, dat, heeft den bouwboer misgewas, zijne overblijvende vruchten en producten dadelijk zoodanig in prijs stijgen, dat den gebruiker geacht moet worden zijnen verzekeraar te zijn, wij ondervinden dit dagelijks, en thans vooral, nu wij ons, voor den winter, met aardappelen en andere vruchten provianderen.

Alzoo betreuren wij het zeer, dat ongegronde klagten over heilzaam werkende verordeningen, dientengevolge van telkens vernieuwde ondervindingen in het licht traden, en waarvan reeds, zoo men zegt, een 140 tal Veehouders, wegens het verlies van ongeveer een 1000 tal runderen, geprofijteerd hebben, bij onze Staten ingezonden, een punt van overweging moeten uitmaken, en zouden dus gaarne zien, dat het tegenwoordig Collegie, met helderheid en onpartijdigheid besluite, dat deze verordeningen worden gerevideerd en alzoo bestendigd en behouden.

Leeuwarden, 14 October 1850. IJ. Z.

De Heer JONGSTRA Lid der Tweede Kamer.

Bij gelegenheid van het adres van antwoord der Tweede Kamer, heeft de Heer Jongstra, in de Staats-Courant als afgevaardigde van *Leeuwarden* vermeld, voor het eerst in zijne betrekking in het openbaar gesproken. — De door hem gehouden rede, hoezeer kort, verdient opmerking; omdat hij daarin de beginselen eenigzins bloot lag, die hij in de Kamer ingang wenscht te doen vinden.

Hij gaf in die rede te kennen, eene *grondige hervorming* van het belastingstelsel te zullen voorstaan: omdat het bestaande armoede en onregt ten gevolge had, vermits nu de rijkste man van zijne inkomsten slechts 2 p. c., de dagglooner daarentegen 15 p. c., tot de lasten bijdroeg en verklaarde, dat dit hem een last op de schouders drukte, waarvan hij wenschte bevrijd te kunnen worden.

De Heer van Hall was dadelijk gereed aan dit verlangen te voldoen, door het gezegde omtrent den rijksten man om ver te stooten, door te verwijzen naar de opgemaakte lijsten der hoogstaangeslagenen in de directe belastingen, waarop gevonden worden, die *f* 10,000 betalen en alzoo, naar 2 p. c., *f* 500,000 jaarlijksche inkomsten zullen moeten bezitten, hetgeen wel door niemand zal worden beweerd.

De Heer Jongstra was hierdoor geenszins bevredigd en gerust gesteld, maar beweerde, het terrein aannemende waarop de Heer van Hall hem aanviel, wel niet, dat *f* 500,000 inkomsten hier te lande door een enkel persoon werden genoten, maar toch, dat in Noord-Holland de hoogstaangeslagene *f* 6000 betaalde en er in Amsterdam wel meer dan één zoude zijn, die jaarlijks *f* 300,000 inkomen had, zoodat zijne stelling niet was vervallen.

Het schijnt niet ondienstig, zoowel om den Heer Jongstra *te ontlasten*, als om de provincie Friesland niet meer te zien *belasten*, te herinneren, dat ook in deze provincie op die lijsten personen gevonden worden, die alleen wegens hunne grondbezittingen, zonder andere inkomsten mede te rekenen, *f* 4000 en meer betalen en dus naar 2 p. c., *f* 200,000 jaarlijksche inkomsten zouden moeten genieten, zonder dat het den Heer Jongstra mogelijk zal zijn zoodanige rijke personen in zijne provincie aan te wijzen.

Had de Heer Jongstra zich dit te binnen gebragt, alsmede, hetgeen hier van algemeene bekendheid is, dat de rijken hier niet 2 p. c., maar ruim 15 p. c. van de inkomsten naar het kadaster hunner grondbezittingen jaarlijks aan de schatkist voldoen, hij had zijne stelling zeer zeker niet zoo algemeen genomen, om daarop de noodzakelijkheid van eene grondige hervorming te willen vestigen.

Leeuwarden 24 Octob. 1850. A.

COMMISSARISSEN VAN DE STADS TEEKENSCHOOL te *Leeuwarden*, roepen bij deze op, alle zoodanige jongelingen, welke zoo voor het eerst als op nieuw, verlangen onderwijs te ontvangen in het Bouwkundig Teekenen, om zich van heden tot en met den 9 November eerstkomende, daartoe aan te melden ten huize van den Heer J. VAN DER WIELEN op de Nieuwstad alhier, des middags te 12 uren; ieder voorzien van een bewijs van goed gedrag, afgegeven door de bazen bij welke zij werken.

Leeuwarden,
den 28 October 1850.

Commissarissen voornoemd,
VAN BOELENS, *Voorzitter.*
C. J. BOLTEN, *Secretaris.*

Om te worden toegelaten tot het VOLKSONDERWIJS, of de zoogenaamde HERINNERINGLESSEN, welke op den 11 November 1850 zullen beginnen, kunnen Mannen, boven de 18 jaren oud, zich vervoegen in het Departementsgebouw der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, op Zaturdag den 2 dier maand, 's middags tusschen 12 en 1 uur.

Op de HERHALINGSCHOOL kunnen nog enkele geschikte Jongelingen worden geplaatst, daartoe aanbevolen door een Lid des Departements.

Namens Bestuurders,
R. D. SMEDING, *Secretaris.*

Departements-Bewaarschool.

Ouders en Voogden worden herinnerd, dat het volgend vierendeeljaar met 1° November e. k. ingaat, en er dagelijks gelegenheid bestaat tot aangifte van kinderen, die men op de School verlangt te plaatsen, alsmede om bekend te worden met de voorwaarden.

*** Getrouwd:
Leeuwarden,
den 28 October 1850.
F. F. TÖNJES, en
A. TACONIS.

*** Getrouwd:
Meeden,
den 24 October 1850.
P. PENON, *beroepen predikant te Loppersum*, en
A. M. M. G. KIJLSTRA.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON J. FEDDEMA, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, den 18 October 1850. S. FRANTZEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, SOPHIA CORNELIA BAARS, beviel in den verleden nacht, door Gods goedheid, gelukkig, van een' welgeschapen Zoon.
Bolsward, den 25 October 1850. P. PEEREBOOM.

*** Heden beviel van eene DOCHTER, I. N. DRIJFHOUT FERF, Echtgenoot van
Bergumerdam, den 25 October 1850. G. WILHELMIJ Fz.
Eenige kennisgeving.

, Heden na den middag half drie ure overleed zeer zacht aan een langzaam verval van krachten mijne waarde Echtgenoote LUTSKE WIGLES WESTRA, in den ouderdom van 66 jaren 10 maanden, na eene echtvereeniging van bijna 36½ jaar.

Menaldum, den 17 October 1850. M. L. DIJKSTRA.

, Heden in den vroegen morgen, bezweek, aan eene kortstondige ziekte, nadat reeds sinds lang hare krachten waren ondermijnd, mijne geliefde echtgenoot ELIZABETH ABELS LANTINGA, in den onderdom van 47 jaren.

Voor mij is haren dood een zwaren slag en mijne zes kinderen verliezen in haar eene brave en zorgdragende moeder.

Bolsward, den 22 October 1850. P. de VRIES.

, Heden namiddag omtreeks twee ure, overleed tot mijne en zijner Broeders en Zusters bittere droefheid, mijn geliefde oudste Zoon PIETER JANS WADMAN, in den ouderdom van ruim 40 jaren.

Bergum, den 28 October 1850. R. P. SMITS. Wed. J. Wadman.

Eenige kennisgeving.

, Heden in den zeer vroegen morgen overleed na eene langdurige ongesteldheid mijne geliefde Echtgenoote en der kinderen zorgdragende Moeder, DIEUWKE KLAZES NIKOLAI, in den ouderdom van 58 jaren en 9 maanden, na eene echtvereeniging van 37 jaren en 5 maanden.

Met diepe droefheid betreuren wij haar gemis, wenschende dat zij dit moeitevol leven met een zalige rust mag verwisseld hebben.

Wirdum, den 25 October 1850. D. W. HELLEMA, *mede uit naam mijner Kinderen.*

, Heden morgen 8 ure overleed na eene langdurige sukkeling, in den ouderdom van 31 jaren, mijn' waarde Echtgenoot HENDRIKUS VLIEGENDEHOND, Meester Bakker op het Vliet alhier, mij nalatende een Dochtertje, slechts anderhalfjaar oud.

Leeuwarden, den 27 October 1850. ELISABETH G. JORNA. Wed. H. Vliegendehond.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 22 tot en met den 28 October 1850 aangegeven: 10 Geboren. 14 Overleden. Gehuwd 3 paren.

STAAT van de MIDDELPRIJZEN der *Granen* en andere *Objecten* welke gedurende de 1ste helft der maand October 1850, ter Markt der stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe,	Witte	f 7.30	de Mudde.	Boter,		f 0.86	het pond.
	Roode	» 0.00	» »	Vleesch,	Koe	» 0.35	» »
Rogge,		» 5.47½	» »		Kalfs	» 0.00	» »
Gerst,	Vroege	» 0.00	» »		Schapen	» 0.25½	» »
	Late	» 4.00	» »	Varkensvleesch,	Versch	» 0,34	» »
Boekweit,		» 5.80	» »		Gerookt	» 0.55	» »
Haver,		» 2.70	» »	Aardappelen,	Vroege	» 0.00	de Mudde.
Witte Boonen,		» 0.00	» »		Late	» 1.17½	» »
Erwten,	Witte	» 0.00	» »	Zaad,	Kool	» 9.25	» »
	Groene	» 7.00	» »		Raap	» 0.00	» »
	Graauwe	» 0.00	» »		Lijn	» 6.50	» »

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 16 October 1850. *De Burgemeester,* Van BOELENS.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 25 October 1850, aan de Stadswaag te Leeuwarden:

PRIJS.	AANVOER.
BOTER f 33,50.	782/4 219 8 85/16 vaten.
KAAS f 16,00 à f 18,25.	5341 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 26 October 1850.

Nederland.					
Werk. Schuld	2½ pCt.	56⅛	56½	56⅜	
Dito dito	3 »	67⅜	67½	67⅜	
Dito dito	4 »	88			
Amort.-Synd.	3½ »	88½	88⅝		
Handel-Maats.	4½ »	169¼			
Frankrijk.					
Certific.	3 pCt.	52¾			
Rusland.					
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	104¼			
dito dito 1828/1829	5 »	104			
Dito bij dito	4 »	87			
Dito bij *Stiegl.*	4 »				
Spanje.					
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	10⅞	11	10⅞	
» » v. 510 £	5 »	11⅛	11 $\frac{3}{16}$	11⅛g	
» onb. Stukk.	5 »				
»	3 »				
» Binnenl. à 6/m	3 »	33 $\frac{9}{16}$	33 $\frac{11}{16}$	33 $\frac{9}{16}$	
Ardoin Coupon	»	8⅝			

Oostenrijk.				
Metaliek	5 pCt.	78	78½	
» (nieuwe)	5 »	78	78¼	78 $\frac{1}{16}$
» »	2½ »	39	39¼	
Portugal.				
Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	35½	35⅜	
»	4 »			
Amerika.				
Bank-Actien V. Staten				
Brazilie 1824	5 pCt.			
» £ 200	5 »			
Peru	4½ »			
Venezuela				
Grenada				
Mexico		29½	29⅝	29½
Ecuador				

De markt was heden wederom in eene flaauwe stemming, zonder dat de handel zeer veel levendigheid opleverde.

Zondag den 27 October.

Integralen 56¼, ⅜, $\frac{5}{16}$. Ardoins à £ 510 11 $\frac{1}{16}$, ⅛. Dito Coup. 8⅝. Binnenl. 3 pCts. 33⅝. Fransche Oblig. 3 pCts. 52 $\frac{9}{16}$. Metal. 2½ pCts. 39⅛.

In Integralen was heden de affaire tot iets verbeterde prijzen vrij geanimeerd. Tot de overige genoteerde koersen was de handel of variatie van weinig beteekenis.

GRIETMAN en ASSESSOREN van OOSTSTELLINGWERF,

Gezien Zijner Majesteits besluit van den 19 Augustus 1849, no. 84, in verband met het Reglement van den 23 Julij 1835, goedgekeurd bij Z. M. besluit van den 16 Junij 1836, no. 33,

Brengen mits deze ter kennisse van belanghebbenden of onderhoudpligtigen, dat de, in de grietenij Ooststellingwerf, vóór den 31 December 1849 bestaande Leggers van Rij- en Voetwegen, Bruggen, Tillen, Pompen, Zetten, Waterkeeringen en Houten, welke door meerdere personen gezamentlijk uit eene hand; — Alsmede die van eenen Rijweg, loopende van af Twietel (of den Rijweg van Makkinga op Oldeberkoop) tot Nijeberkooperbrug, welke mandeelig doch niet uit eene hand onderhouden moet worden, zijn herzien, en gedurende de maanden November en December 1850, ter inzage zullen liggen ten Grietenijhuize te Oldeberkoop; zullende zij, welke vermeenen daartegen reclames in te brengen te hebben, zich schriftelijk en op zegel behooren te wenden aan het Grietenij-Bestuur voornoemd, vóór het einde van de maand Januarij 1851.

Oldeberkoop, den 25 October 1850. *Grietman en Assessoren voornoemd,* G. W. F. LIJCKLAMA à NIJEHOLT. *Van wege dezelven,* G. L. BROUWER, *Secretaris.*

GRIETMAN en ASSESSOREN van HEMELUMER-OLDEPHAERT en NOORDWOLDE, roepen op door deze ten verzoeke van Heeren Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van *Molkwerum*, tegen Dingsdag den 5 November 1850, voormiddags ten elf ure, in de Dorpskerk aldaar, ten einde met of zonder veranderingen vast te stellen een door Kerkvoogden opgemaakten suppletoiren Staat van Begrooting, regelende de fondsen benoodigd voor de nieuw gebouwd wordende Pastorie aldaar, om die nog in dezen jare zoo veel noodig te doen verstrekken, en wijders omtrent deze aangelegenheid al datgene te behandelen wat zal worden voorgedragen, met het nemen deswegens van een bepaald besluit.

Koudum, den 26 October 1850. *Grietman en Assessoren voornoemd,* E. van ASBECK. *Ter ordonnantie van dezelven,* J. ALBARDA GERLSMA, *Secret.*

Veemarkt te Rinsumageest.

Aan Veehouders en Kooplieden wordt bekend gemaakt, dat de najaars VEEMARKT te *Rinsumageest*, op den 14 November 1850 zal worden gehouden.

GRIETMAN en ASSESSOREN van FRANEKERADEEL, convoceren de Hervormde Floreenpligtigen van den dorpe *Achlum*, tegen Zaturdag, den 2 November 1850, des voormiddags ten elf ure, in de Kerk aldaar, ten einde: 1°. de Kerkerekening over 1849 op te nemen en na welbevinding te sluiten; 2°. de Begrooting voor 1851 vast te stellen; 3°. te besluiten over het heffen van eene omslag over de Floreenen der Hervormden, en 4°. te delibereren en te besluiten over zoodanige punten als ter behandeling kunnen worden voorgedragen.

Franeker, den 21 October 1850. *Grietman en Assessoren voornoemd,* HEERMA v. BEIJMA thoe KINGMA. *Ter ordonnantie van dezelven,* C. WIJBENGA.

Aanbesteding bij geslotene briefjes.

DE COMMISSIE van ADMINISTRATIE over de GEVANGENISSEN te LEEUWARDEN, gedenkt, op Woensdag den 30 October 1850, des namiddags te vier ure, in het openbaar, aan de minst inschrijvenden, onder nadere hoogere approbatie, aan te besteden: De leverancie van onderscheidene benoodigdheden voor de dienst der Gevangenissen te Leeuwarden, gedurende het jaar 1851, bestaande in: ROGGEN- en TARWENBROOD, AARDAPPELEN, RUNDVLEESCH, RUNDVET en BOTER, SCHENKELVLEESCH, GORT, GEELE en GROENE ERWTEN, GROENTEN, ZOUT, PEPER, AZIJN, OLIE, KAARSEN, GROENE ZEEP, KOFFIJ, CICHOREI en ZOETEMELK, STROO voor de ligging der Gevangenen, STEENKOLEN en TURF; — voorts ten behoeve der Ziekenzalen: WITTEBROOD, BESCHUITEN, KALFSVLEESCH, RIJST, WIJN, BIER en KARNEMELK; — en eindelijk de vereischte BUREAU-BEHOEFTEN, zoo wel voor het Bureau van de huishoudelijke dienst als dat van den arbeid, een en ander in de Voorwaarden der Aanbesteding breeder vermeld.

Die hieraan gading maakt, kome, op den bepaalden tijd, in het Huis van Opsluiting en Tuchtiging te Leeuwarden, alwaar gezegde Voorwaarden, van heden af, ter lezing, gereed liggen.

Wordende tevens aan de belanghebbenden bekend gemaakt:

1. Dat deze Aanbesteding zal geschieden bij geslotene Billetten, op Zegel geschreven, zonder eenige nadere oproeping.
2. Dat de prijzen in dezelve vermeld, zullen moeten zijn in Nederlandsche Guldens, Centen of honderdsten van dien, voluit in schrijfletters geschreven.
3. Dat de inschrijvers hunne naam en voornamen, alsmede die van hunne Borgen, naauwkeurig in de Billetten zullen moeten beschrijven, en dezelven gelijk ook hunne Borgen, eigenhandig zullen moeten onderteekenen.
4. Dat het gewigt voor de bedoelde levensbehoeften naauwkeurig moet worden gevolgd, zoo als bij de Conditien is bepaald.
5. Dat er, zoo wel in het huis van Burgerlijke en Militaire Verzekering, als in het huis van Opsluiting en Tuchtiging voornoemd, eene geslotene Bus zal worden geplaatst, waarin de belanghebbenden hunne Inschrijvings-Billetten van heden af, tot een half uur voor de aanbesteding, zelve zullen kunnen werpen.
6. Dat zoodanige Billetten, welke niet overeenkomstig het voorgeschrevene zijn ingerigt en ingediend, buiten aanmerking zullen worden gehouden.
7. Dat de inschrijving van genoemde artikelen zal moeten geschieden bij Nederlandsche maten en gewigten.
8. En eindelijk, dat al de ingekomene Billetten, op den dag en het uur der Aanbesteding door de Commissie van Administratie, zullen worden geopend, in tegenwoordigheid van diegenen der inschrijvers of van hunne behoorlijk gemagtigden, die verlangen zullen daarbij tegenwoordig te zijn.

Leeuwarden, den 17 October 1850. *Namens de Commissie van Administratie voornoemd,* M. S. de WAL, *Lid en Secretaris.*

De DIAKENEN DER HERVORMDE GECOMBINEERDE GEMEENTE VAN HASKERHORNE c. a., gedenken, op Vrijdag den 1 November e. k., des namiddags om 3 uren, voor den tijd van *drie* aaneenvolgende jaren, publiek, te verhuren:

De **HERBERG** c. a., staande nabij de Brug te *Oudehaske*, waarvan de aanvaarding zal geschieden op den 12 Mei 1851.

De voorwaarden zijn alsdan, maar ook intusschen, te vernemen bij den Boekhouder K. TELGENHOF aldaar, en de verhuring zal geschieden in de Herberg zelve.

Haskerhorne, den 19 October 1850. *De Diakenen voornoemd,* L. S. POUTSMA.

De VOOGDEN en VOOGDESSEN van het NIEUWE STADS WEESHUIS te *Leeuwarden*, gedenken aan den minst inschrijvenden aan te besteden:

Het leveren van Groene, Witte en Graauwe ERWTEN, Witte en Bruine BOONEN, Gepelde GARST, ROGGENBROOD, RUNDVLEESCH, RUNDER-VET, Witte KOOL, WORTELEN, KOOLRAPEN, SELDERIJ en PATENT-OLIE, voor het geheele jaar 1851, ten behoeve van gemeld Gesticht benoodigd.

Wie hieraan gading maken, moeten daarvan, bij gesloten Billet, inhoudende den aannemings-prijs van ieder artikel afzonderlijk, aan het genoemde Wees Gesticht opgave doen, vóór of uiterlijk op Maandag den 4 November aanstaande, des voormiddags; kunnende aldaar van heden af de voorwaarden van aanbesteding worden gelezen.

Leeuwarden, den 29 October 1850. J. H. BEUCKER ANDREÆ, *Rentemeester.*

MAATSCHAPPIJ van Onderlinge Levensverzekering,

onder de zinspreuk: **DUURZAAM en ZEKER**, *gevestigd te LEEUWARDEN.*

Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 7 Maart 1850, no. 7.

Bestuurders: Mr. C. WIERSMA en J. J. de JONGH.

Deze Maatschappij, waarvan de grondslagen in allen deele met DUURZAAMHEID en ZEKERHEID in overeenstemming zijn gebragt, en welke onder het toezigt is gesteld van de HH. Dr. S. BROUWER, R. H. S. G. JUCKEMA van BURMANIA Baron RENGERS en C. ALBARDA, als Commissarissen, verzekert *Jaarrenten*, dat is, *jaarlijksche* uitkeeringen aan personen van beide geslachten, boven de 20 jaren oud, gehuwd of ongehuwd, *in geval van overleving* aan dengenen, die ten hunnen behoeve heeft deelgenomen, en zulks op den voet bij het Reglement en bijbehoorende Tabellen omschreven. — Voor de deelname vervoege men zich aan het Kantoor der Maatschappij, in het Droevendal, wijk B, no. 186, te Leeuwarden, en verder bij de HH. Agenten, als: voor 't Ameland bij den Heer *J. A. Zaal Stroband;* St. Anna-Parochie bij den Heer *J. P. M. Deel;* Beetsterzwaag bij den Heer Mr. *L. R. Salverda;* Bergum bij den Heer *W. Tromp;* Bolsward bij den Heer *S. Lijcklama à Nijeholt;* Buitenpost bij den Heer *C. Houdijn Beekhuis;* Deinum bij den Heer *G. Meijnard Tetrode;* Dockum bij den Heer *J. R. Pruim;* Dragten bij den Heer *E. J. Attema;* Franeker bij den Heer *J. H. Behrns;* Grouw bij den Heer *F. C. Andreæ;* Hallum bij den Heer *S. Braaksma;* Harlingen bij den Heer Mr. *A. G. van Velsen Wiersma;* Heerenveen bij den Heer Mr. *R. Binkes;* Hindeloopen bij den Heer *J. Alberts;* Holwerd bij den Heer *T. de Boer;* Joure bij den Heer *P. van Eijck;* Kollum bij den Heer *D. H. Andreæ;* Lemmer bij den Heer *J. van Leeuwen Jr.;* Makkum bij den Heer *J. M. Kingma;* Marrum bij den Heer *H. S. Dauson;* Menaldum bij den Heer *T. Alma;* Metslawier bij den Heer Mr. *S. Witteveen;* Oldeboorn bij den Heer *W. A. Evertse;* Oosterwolde bij den Heer *K. Tadema;* Oldeberkoop bij den Heer *G. Attema Gz.;* Oudega bij den Heer *J. Meinese;* Oudkerk bij den Heer *C. Tuinhout;* Rauwerd bij den Heer *E. Adema;* Ried bij den Heer *P. M. van den Berg;* Rinsumageest bij den Heer *G. Jongsma;* Sexbierum bij den Heer *E. J. Alta;* Sneek bij den Heer Mr. *B. S. Stienstra;* Stiens bij den Heer *J. A. Schaaff;* Wirdum bij den Heer *S. Witteveen;* Wolvega bij den Heer *J. C. Metzlar;* Wommels bij den Heer *G. Zandstra;* Workum bij den Heer *IJ. Visser;* Woudsend bij den Heer *A. H. Tromp*, IJlst bij den Heer *A. Waslander Nauta.*

Onderlinge Brandwaarborg-Maatschappij van Woudsend.

Den belanghebbenden wordt verwittigd, dat de inschrijving ter verzekering voor STALVEE openstaat van 1mo November af, bij HH. Correspondenten.

A. H. & H. A. TROMP, *Directeuren, Boekhouders.*

Bij geslotene briefjes te huur:

Twee stukken GREIDLAND, naast elkander gelegen, aan de Bolswardervaart over Wommels, te zamen groot 4 bunder 15 roede 10 el (naar naam 12 Pondematen).

Conditien te vernemen bij ATE EGBERTS STRUIKSMA, Kastelein te Wommels.

HOUTVEILING.

De Notaris J. C. KUTSCH, te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van S. TULP, aldaar, op Donderdag den 31 October 1850, ten 9 ure voor den middag, bij de Gaz-Fabriek aldaar, verkoopen: 5 ladingen beste zware Zwolsch EIKEN BOOMEN, van onderscheidene zwaarte en lengte, eene partij KROMHOUT, HEK- en STEKPALEN, LEGGERS enz.; voorts eene partij 1 duims, ⅘ duims, 1½ en 2 duims EIKEN PLANKEN en eenige EIKEN POSTEN; alles zeer geschikt voor Huis- en Scheepstimmerlieden, Aannemers, Molen- en Wagenmakers, Kuipers enz.

Voornaam Boelgoed te IJlst.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJst, zal, op Woensdag den 30 October 1850, uit hoofde van de menigvuldigheid der posten, te beginnen des morgens ten 8 ure, ten sterfhuize van wijlen den Heer *R. S. Buitenhoff*, te IJlst, publiek bij boelgoed, tegen gereede betaling, presenteren te verkoopen:

1°. Een groot en uitmuntend BESLAG VEE, bestaande uit: 35 stuks melke en kalve Koeijen, 7 Bokkelingen, 1 Bul, 8 Kalveren, 3 Paarden, 11 Schapen, 18 Lammeren en 5 oude Varkens.

2°. BOERENGEREEDSCHAPPEN, als: 2 Hooiwagens, 2 Kaaspersen met Steenen, 1 groote koperen Kaasketel, 46 koperen Aden, 15 koperen Emmers, 19 houten dito, 5 Melkvaten, een Karn met toebehooren, eenige Boteraden, Harken, Vorken, Grijpen, Tijmen en verdere Boerengereedschappen, benevens 1 Kapwagen, 1 Beugelchais en best Paardentuig.

3°. Ongeveer 40 koesëten best gewonnen binnenlandsch HOOI, staande aan het vaarwater, en alzoo geschikt om vervoerd te kunnen worden.

4°. Eene PRAAM, eene groot BOOT, met twee stel Zeilen, benevens eene kleinere DITO, met Zeil en Treil.

5°. MEUBELEN en HUISGERADEN, als: een nieuw Kabinet, 1 Pulpitum, 1 Glazekast, 1 Staartstukklok, 1 Friesche Hangklok, 1 groote Spiegel, 5 Bedden met toebehooren, 1 Dekbed, Tafels, Stoelen, Koper-, Tin-, Glas- en Aardewerk, en hetgeen er verder te voorschijn zal worden gebragt.

Er zullen geene Koek- en Hakblokken, in de Schuur of op het Hornleger worden toegelaten.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdagen den 30 October en 6 November 1850, telkens des avonds ten 7 uren, in het Logement van *H. F. de Boer*, in het openbaar veilen:

1. Eene HUIZINGE met ERF en ANNEXEN, staande op de Turfhaven te Harlingen, wijk G, no. 24; door *N. Vulsma* met den dood ontruimd, doende thans tot huur *f* 78 in het jaar.

2. Eene HUIZINGE met ANNEXEN, staande mede op de Turfhaven aldaar, wijk G, no. 23; bij *W. Poelstra* als huurder in gebruik voor *f* 36 in het jaar.

Beide perceelen den 12 Mei 1851 vrij te aanvaarden.

De Notaris A. BINNERTS, te Heerenveen, zal, op Donderdag den 31 October 1850, des namiddags ten 2 ure, ten huize van den Kastelein *J. F. Kiers*, te Noordwolde, bij voorloopige toewijzing, presenteren te verkoopen:

1. Eene ZATHE en onderhoorende WEI-, HOOI- en KLIJNLANDEN en HEIDEVELDEN, met HUIZINGE en eene beste nieuwe SCHUUR, VARKENSHOK enz., staande en gelegen aan den Rijdweg en de Vaart, onder Noordwolde en Finkega, groot 25.66.40; thans door de Wed. *Thijs J. Berkenbosch* bewoond en gebruikt wordende, — in 25 perceelen, — en

2. Eene HUIZINGE, SCHURE en HOVINGE, no. 168, te Noordwolde; door de Wed. *W. H. Vrind* bewoond wordende.

Bij Verkoopboekjes omschreven, die bij voornoemden Notaris zijn te bekomen.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, mede ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, op Zaturdag den 2 November 1850, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *P. F. Kooijenga*, in de Zwaan te Witmarsum, provisioneel verkoopen:

Eene HUIZINGE en ERF c. a., in de Buren te Witmarsum, kadastraal bekend gemeente Witmarsum, sectie B, nos. 175 en 176, groot 4 roede 10 el; door *Anne Jans Holst c. u.*, als mede-eigenaren wordende bewoond.

VEE-BOELGOED.

De Notaris J. S. BOKMA, te Akkrum, zal, op Maandag den 4 November 1850, des voor de middags precies ten 10 ure, ten huize van den Kastelein *Jan S. Ruiter*, in de Schans onder Terband, publiek bij boelgoed, op crediet, tegen soliede borgstelling verkoopen:

40 melke-, kalve- en vare KOEIJEN, 3 PAARDEN, waaronder 1 vol Merrie, 3 jaar oud, 1 zesjarige RUIN en 1 twenter RUIN, 2 koesëten HOOI en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

In dit boelgoed mag niets worden ingebragt, terwijl voor onzigtbare gebreken zes weken wordt ingestaan.

Mr. G. SCHOF, Notaris te Franeker, zal, op Maandag den 4 November 1850, des namiddags om 3 uur, in de Herberg *de Prins*, te Franeker, voor 5 jaren in het openbaar verhuren:

9 bunder 6 roede 50 el vruchtbaar BOUW- en WEIDLAND, onder Dongjum en Franeker; bij *Jacobus de Faber* en anderen in gebruik; breeder bij Billetten omschreven.

Boelgoed te Sneek.

De Notaris JORRITSMA zal, ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, te Makkum, op Donderdag den 7 November 1850, des namiddags 2 ure, en den daaraan volgenden dag, des morgens 10 ure, ten sterfhuize van Mejufvrouw de Wed. *L. Verwer*, aan het Grootzand te Sneek, bij boelgoed verkoopen:

Een nette en goed geconserveerde INBOEDEL, hoofdzakelijk bestaande in: 4 Bedden met toebehooren, Kabinet met Stel, mahoniehouten Secretaire, Chiffonnière, extra beste staande Speelklok, Weerglas, Rondetafel met Inleghladen, Ladetafels, Kagchels, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Tapijten, Carpetten, Porseleinen, Koper-, Tin-, Blik-, IJzer-, Glas-, Engelsch- en ander Aardewerk, Gladmangel en eene partij Turf.

Verders een volledige KRUIDENIERSWINKEL met Toonbank, Planken en Borden, groote en kleine Bussen, Laden en Doozen, koperen Schalen, Evenaars en hetgeen verder zal worden aangeboden.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris TADEMA, te Oosterwolde, zal, op autorisatie van de Arrondissements-Regtbank te Heerenveen, op Donderdag den 7 November 1850, 's namiddags precies ten 2 uur, ten huize van den Kastelein *Joh. M. Schurer*, te Makkinga, in het openbaar, bij strijk- en verhooggelden, veilen en provisioneel verkoopen:

I. Eene zeer vruchtbare en wel bemeijerde ZATHE LANDS, met hechte HUIZINGE en SCHUUR c. a., no. 5, op Boekelte te Boijl; verdeeld in 19 perceelen.

II. Een stuk best HOOILAND, in de Puikjes op Zandhuizen onder Noordwolde, groot 1,90,60; in één perceel, en

III. Zeven stukjes HOOILAND, gelegen op de Trondermaden te Elsloo; in 2 perceelen.

Alles bij *Wessel Lammerts Boelen* in huur, en voor de koopers op de in Oost-Stellingwerf gebruikelijke tijden van het jaar 1851 vrij te aanvaarden.

Breedvoerig omschreven bij Verkoopboekjes, welke ten Kantore van bovengemelden Notaris zijn te bekomen.

De Notaris W. VAN RIESEN, te Rinsumageest, zal, ten verzoeke van den Heer G. JONGSMA, Secretaris aldaar qq., op Zaturdag den 9 November 1850, des voormiddags 11 uur, ten huize van *H. W. Donker*, in het Logement de Posthoorn, te Dokkum, presenteren te verkoopen:

Eene zeer uitmuntende ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE no. 3, SCHUUR, LIJTSHUIS, VOORHUT, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIE cum annexis, gelegen aan den Algemeenen Rijdweg naar Holwerd, onder Betterwird, over het geheel groot 32 bunder 78 roede 70 el, Bouw- en Weidlanden; bij *Abe Klazes Westra en Frouw* als huurders in gebruik, ten Kadaster bekend gemeente Holwerd, sectie D, nos. 10, 11, 128, 129, 130, 166, 195, 196, 206—221, gemeente Ternaard, sectie C, nos. 223, 224 en 225; en zulks in 21 perceelen, voorbehoudens het regt van zamenvoeging.

De aanvaarding zal kunnen geschieden: der Huizinge, Schuur en verder Getimmerte den 12 Mei 1851, de Weidlanden St. Petri van dat jaar en de Bouwlanden bij de finale toewijzing, met uitzondering van het perceel ten Kadaster bekend gemeente Holwerd, sectie D, no. 220, hetwelk na het rijpen der vrucht in het najaar van 1851 zal zijn te aanvaarden.

Alles breeder bij Verkoopboekjes omschreven, die te bekomen en Conditien ter inzage zijn ten Kantore van den Notaris en Secretaris voornoemd.

NIEUWE KAGCHELS ENZ.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Woensdag den 30 October 1850, des namiddags 2 uur, in *de Korenbeurs* aldaar, verkoopen: Differente fraaije nieuwe KAGCHELS, waaronder geoctrooijeerden, groote Kachelmachine, geverfde RIJZEN TURFMANDEN, IJZEREN WIEG en PARAPLUISTANDERS.

Te bezigtigen op den dag van den verkoop van 10 tot 1 uur.

NIEUWE PRAAM.

DEZELFDE, zal op tijd en plaats voormeld, verkoopen: Eene NIEUWE PRAAM, zoo als dezelve in de Gracht voor het huis van *R. J. Niemendal*, te Leeuwarden, is liggende.

BIJ GESLOTENE BRIEFJES TE HUUR, voor den tijd van zeven jaren, ingaande Sint Petri en 12 Mei 1851:

Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHUUR c. a., staande en gelegen te Nijega in de grietenij Hemelumer Oldephaert en Noordwolde, groot 12 bunder en ruim 83 roede; thans in huur en gebruik bij *Jelle Folkerts Jelles*.

De Conditien liggen ter lezing bij U. J. DE JONG, te Sloten, zullende de briefjes vóór of op den 15 November e. k. franco moeten worden ingeleverd bij A. MEINESZ, aldaar.

Men biedt (door verandering van affaire), UIT DE HAND TE KOOP: Eene hechte nieuw gebouwde BROOD-, BESCHUIT- en BANKETBAKKERIJ, op het aangenaamst en drukst bezocht gedeelte van een voornaam dorp. De GEREEDSCHAPPEN en WINKEL-GEREEDSCHAPPEN moeten op tauxatie worden overgenomen.

Brieven *franco onder letter letters R. P.*, vóór of op den 6 November e. k. in te leveren bij A. VAN ZUIJLEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden*.

LEES HIER.

UIT DE HAND TE KOOP: Een KOFSCHEEPSHOL, lang 23 el 20 duim, wijd 4 el 50 duim en hol 2 el 21 duim, gemeten op 103 Zeetonnen, zooals hetzelve is liggende in de Zuiderhaven te Harlingen. Te bevragen bij den eigenaar H. J. FIJN, te N. Pekel-A, alsmede bij de Heeren REPKO & COMP., Cargadoors te Harlingen.

Uit de hand te koop,

OM OP DEN 12 MEI 1851 TE AANVAARDEN:

Eene voor alle winkelnering geschikte HUIZINGE, staande op de Voorstraat te Harlingen. Des verkiezende kan de helft van den koopschat daaronder verblijven.

Te bevragen bij J. C. ROOSWINKEL, in de Groote Kerkstraat te Harlingen.

Voor Liefhebbers ten dezen van belang.

Daar wij Ondergeteekenden een nieuw VEERSCHEEPJE hebben laten maken door den Scheepsbouwmeester O. L. LANTINGA, te IJlst, hetwelk in alle opzigten zoodanig tot ons genoegen is bevonden, dat wij ons verpligt gevoelen, melding te maken van de verregaande bekwaamheid van dezen in zijn vak. Was zijn leermeester, *E. T. Holtrop*, in zijn leven in dat vak ook ver gevorderd en beroemd, hetwelk wij ook bij ondervinding wisten, wij betuigen, dat genoemde *Lantinga* de voetstappen van zijnen leermeester ten dezen wel degelijk is nagevolgd, en achten hem aanbevelingswaardig.

Heerenveen, den 16 October 1850. Gebroeders H. B. PONNE.

De Ondergeteekende berigt door deze dat zij de nieuwe modellen van WINTERHOEDEN en MUTSEN ontvangen heeft.

Leeuwarden, den 28 October 1850. J. KUHLMANN gebr. RUDINE, *Ewal, letter I, no. 64.*

De bewonderenswaardige genezingen

DOOR DE PILLEN VAN *HOLLOWAY*, VERBAZEN EEN IEDER.

Zij genezen niet zelden ziekten en kwalen die door alle deskundigen als onherstelbaar worden beschouwd; de zwakste gestellen worden door derzelver gebruik versterkt, en er is geen geneesmiddel bekend dat zoo zeker en heilzaam werkt in alle gevallen van ongesteldheden van de gal, lever en maag, als de Pillen van *Holloway*. Zij zijn ook zeer aanbevelenswaardig voor waterzuchtigen, en bij ongesteldheden der vrouwelijke kunne, en kunnen overigens ook beschouwd worden als een huismiddel, daar zij bloedzuiverend en zeer versterkend zijn, en daar nog weldadig werken waar elk ander middel zonder gevolg blijft.

HANOVER- OF ZINKINGSNUIF,

van de Erven Is. LEON te 's Hage.

Deze zoo zeer algemeen gezocht wordende SNUIF, van eene aangename geur, waarvan de bestanddeelen zoo bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Gravenhage bekend zijn, overtreft zoo zeer het doel van alle andere Snuiven van dien aard, namelijk de oplossingen van verstoppingen in het hoofd, dat dezelve dagelijks in algemeen gebruik niet genoeg kan worden aanbevolen.

Gemelde Snuif wordt verkocht in pakjes van 1 en ½ oncen à 40 en 20 Cents alsmede bij het lood, behalve bij de vervaardigers de Erven *Is. Leon* te 's Gravenhage, in de provincie Friesland:

Leeuwarden, *M. Nijsloot* op de Wæze; Franeker, de Wed. *C. D. Zijlstra*; Harlingen, de Wed. *F. Feersma* en *Schelte Zwaal*; Dokkum, *A. Jorritsma*; Heerenveen, *F. Hessel*; Sneek, *S. K. van der Meulen*; Balk, de Wed. *J. O. de Jong*; Sloten, *W. C. de Jong*; Gorredijk, *G. S. Zwart*; IJlst, *J. de Vries* Boekhandelaar; Groningen, Mejufvrouwen *P. en G. Blouw*.

Diegenen welke in plaatsen waar nog geen depôt bestaat, zich met den verkoop van bovengemelde Snuif willen belasten, kunnen zich daartoe franco aanmelden.

ATTENTIE.

Een ieder wordt door den Ondergeteekende gewaarschuwd, om niets op zijnen naam te crediteren of te leenen, zelfs niet aan zijne naaste betrekkingen, terwijl er door hem geen betaling hiervan zal worden gedaan.

Harlingen, den 23 October 1850. R. VAN VLIET, *Geetkooper*.

Friesche Stoomboot-Reederij.

DE DIRECTIE DER FRIESCHE STOOMBOOT-REEDERIJ, geeft bij deze te kennen, dat de Vaart met de STOOMBOOT WILLEM II, tusschen *AMSTERDAM* en *LEMMER*, op Zaturdag den 2 November e. k. tot nadere kennisgeving zal worden gestaakt, en dat ook tevens gelijktijdig de vaart met de STOOMBOOT TJERK HIDDES DE VRIES, tusschen *LEMMER* en *GRONINGEN*, zal worden gesloten.

MEUBELMAKERS.

Twee KNECHTEN, het Mahoniewerk goed verstaande, kunnen geplaatst worden in de Meubel- en Spiegelfabriek van JACs. PLET, letter F, no. 9, te Leeuwarden.

De Ondergeteekende vraagt ten spoedigste twee SMIDSKNECHTEN, hun werk, geheel of ten deele verstaande. Brieven franco.

NB. Dezelfde berigt aan het geëerd publiek dat hij het vak als WAGENMAKER door een beroemden Meesterknecht uitoefent; beveelt zich minzaam aan en belooft eene prompte behandeling.

Bolsward, den 28 October 1850. M. J. RUNIA.

Bij D. MEINDERSMA, Wz., te *Leeuwarden*, is van de pers gekomen en verkrijgbaar gesteld:

VOORLEZING gehouden in eene vergadering van de *Friesche Politieke Vereeniging*:

VOORUITGANG,

gevestigd te Leeuwarden; — met eene aanbevelende voorrede van Mr. W. VAN DER VEEN. Prijs 20 Cents.

LUTHER ALS HUISVADER EN ALS VRIEND,

EN ZIJNE LAATSTE LEVENSDAGEN. — Ter gedachtenis aan den HERVORMER, en *Hervormingsfeest* van 1850, door den SCHRIJVER van »de 31 October 1817.« Prijs 20 Cents.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.